

SODBA LUŠNIČKIČ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 5186/02)

SODBA

V STRASBOURGU

13. julija 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Lušničkič proti Republiki Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:

g. J. Hedigan, predsednik,

g. B.M. Zupančič,

g. L. Caflisch,

g. V. Zagrebelsky,

g. E. Myjer,

g. David Thór Björgvinsson,

ga. I. Ziemele, sodniki,

in g. V. Berger, sodni tajnik oddelka,

po obravnavi na nejavni seji dne 22. junija 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 5186/02), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 15. januarja 2002 proti Republiki Sloveniji vložil njen državljan, g. Rifet Lušničkič («pritožnik»).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen zastopnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Sodišče je dne 11. junija 2004 odločilo, da o pritožbi glede trajanja postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3.

odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je rojen leta 1959 in prebiva v Žalcu.
6. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.
7. Dne 17. oktobra 1993 se je pritožnik poškodoval v delovni nezgodi.
8. Dne 3. junija 1994 je pritožnik prek svojih odvetnikov pred Temeljnim sodiščem v Celju (nekdanje poimenovanje) zoper zavarovalnico sprožil spor za nadomestilo škode v višini 710.507 tolarjev (SIT) in predlagal, da se ga oprosti plačila stroškov postopka.
9. Dne 19. julija in 13. februarja 1995 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.
10. Dne 13. marca in 27. marca 1995 je Okrajno sodišče (novo poimenovanje) v Celju opravilo narok.
11. Dne 2. novembra 1995 in 6. februarja 1996 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.
12. Dne 21. marca 1996 je bil opravljen narok.
13. Dne 7. maj 1996 je po opravljenem naroku sodišče razglasilo sodbo, v kateri je delno ugodilo pritožnikovemu zahtevku in ga oprostilo plačila stroškov postopka. Pritožniku je bila sodba vročena dne 28. maja 1996.
14. Dne 11. junija 1996 je pritožnik vložil pritožbo. Pritožila se je tudi tožena stranka.
15. Dne 19. junija in 12. decembra 1996 je okrajno sodišče odpravilo pomote v sodbi.
16. Dne 17. aprila 1997 je višje sodišče izdalo sodbo. Sodbo prvoinstanjskega sodišča je delno razveljavilo in jo v tem delu vrnilo v odločanje prvoinstanjskemu sodniku. Pritožniku je bila odločitev vročena dne 25. avgusta 1997.
17. Dne 18. septembra 1997 je pritožnik pred Vrhovnim sodiščem vložil predlog za revizijo.
18. Dne 7. januarja 1999 je Vrhovno sodišče razveljavilo sprejeti odločitvi in zadevo vrnilo prvoinstanjskemu sodniku. Odločitev je bila pritožniku vročena dne 8. aprila 1999.
19. Dne 26. avgusta 1999 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.
20. Dne 21. septembra 1999 je sodišče opravilo narok.
21. Dne 29. februarja 2000 je bil imenovan izvedenec za varnost pri delu.
22. Dne 24. marca 2000 je sodišče opravilo narok.
23. Dne 15. januarja 2001 je pritožnik sodišču predlagal, naj imenuje drugega izvedenca.
24. Dne 13. aprila 2001 je bil imenovan drug izvedenec za varnost pri delu.
25. Dne 2. oktobra 2001 je sodišče opravilo narok.
26. Dne 4. oktobra 2001 je pritožnik sodišču predlagal, naj zasliši priče.
27. Dne 23. oktobra 2001 je sodišče opravilo narok.

28. Dne 13. novembra 2001 je po opravljenem naroku sodišče razglasilo sodbo, v kateri je delno ugodilo pritožnikovemu zahtevku.
29. Dne 10. decembra 2001 se je pritožnik pritožil na višje sodišče. Pritožila se je tudi tožena stranka.
30. Dne 16. januarja 2003 je sodišče izdalo sodbo, v kateri je ugodilo pritožbama obeh strank. Sodbo je razveljavilo in jo vrnilo prvostopenjskemu sodniku.
31. Dne 6. marca 2003 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.
32. Dne 6. maja 2003 je sodišče opravilo narok.
33. Dne 16. oktobra 2003 je po opravljenem naroku sodišče razglasilo sodbo, v kateri je delno ugodilo pritožnikovemu zahtevku. Odločitev mu je bila vročena dne 28. oktobra 2003.
34. Dne 29. oktobra 2003 je pritožnik vložil pritožbo na višje sodišče in od okrajnega sodišča zahteval odpravo pomot v sodbi.
35. Dne 2. februarja 2005 je višje sodišče deloma ugodilo pritožnikovemu zahtevku in spremenilo sodbo sodišča prve stopnje. Ta sodba mu je bila vročena dne 8. marca 2005.

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

36. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega trajanja postopka. Skliceval se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.«

37. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolgim trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

38. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.
39. Pritožnik je temu ugovarjal z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imel na voljo, niso bila učinkovita.
40. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da

sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi Lukenda proti Sloveniji ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

41. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

42. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka 35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

43. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 28. junija 1994, na dan, ko je v Sloveniji začela veljati Konvencija, zaključila pa se je dne 8. marca 2005, na dan, ko je bila pritožniku vročena sodba višjega sodišča. Sedem stopenj postopka na treh sodnih instancah je tako trajalo deset let in osem mesecev.

44. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presojati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi Frydlender proti Franciji, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

36. V zvezi z ravnanjem pristojnih organov Sodišče ugotavlja, da je mogoče trajanje te zadeve pojasniti z več razveljavitvami, v katerih so višja sodišča razveljavila odločitve nižjih sodišč. Kljub temu, da Sodišče ne more obravnavati kakovosti sodne prakse domačih sodišč, meni, da ponavljanje takšnih odločitev v okviru določenega postopka lahko razkriva večje pomanjkljivosti v pravnem sistemu (glej sodbo v zadevi Wierciszewska proti Poljski, št. 41431/98, odstavek 46, z dne 25. novembra 2003). Vlada ni predložila nobene razlage, ki bi lahko Sodišče vodila k drugačnim zaključkom.

37. 38. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po «razumnem roku». Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

47. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi Kudła proti Poljski [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi Lukenda) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

48. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožniku v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s pomočjo katerega bi lahko uveljavljal kršitve pravice, da se o njegovi zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

49. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

50. Pritožnik je zahteval 12.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.

51. Vlada je njegovemu zahtevku oporekala.

52. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik zagotovo utrpel določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se mu zato iz tega naslova prisodi 2.400 EUR.

B. Stroški

53. Pritožnik je prav tako zahteval 1.079 EUR za stroške, ki jih je imel v postopku pred Sodiščem.

54. Vlada je menila, da je njegov zahtevek pretiran.

55. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi Lukenda, predložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

56. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. ugotavlja, da je pritožba sprejemljiva,

2. razsoja, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,

3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,

4. razsoja

a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 2.400 EUR (dvatisoč štiristo evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,

b) da se od izteka treh mesecev pa do poplačila na navedene zneske obračunava linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.

5. zavrača preostale zahteve iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 13. julija 2006.

Vincent Berger John Hedigan

Sodni tajnik Predsednik